

CENTRUM 17

CENTRUM

Revistë Shkencore Ndërkombëtare
Меѓународно Научно Списание
International Scientific Journal

17

QENDRA PËR MIRËKUPËTIM DHE BASHKËPUNIM INSTITUCIONAL
ЦЕНТАР ЗА РАЗБИРАЊЕ И ИНСТИТУЦИОНАЛНА СОРАБОТКА
CENTER FOR UNDERSTANDING AND INSTITUTIONAL COOPERATION

Kryeredaktor / Главен уредник / Editor in chief /

Kujtim Kasami, PhD

Këshilli redaktues ndërkombëtar

Меѓународен уредувачки одбор

International Editorial Board

Herbert Küpper, PhD

Institute of East Law, Munich, Germany

Michael Privot, PhD

University of Liège, Belgium

James Headley, PhD

University of Otago, New Zeland

Talat Islam, PhD

University of the Punjab, Pakistan

Christo Ananth, PhD

Francis Xavier Engineering College, India

Murat Ali Karavelioğlu, PhD

Istanbul University, Turkey

Mehmet Hacısalihoğlu, PhD

Yıldız Teknik Üniversitesi, Turkey

Serkan Yazici, PhD

Sinop University, Turkey

Mitja Velikonja, PhD

University of Ljubljana, Slovenia

Lana Milivojevic, PhD

University of Zagreb, Croatia

Metodi Shamov, PhD

Sofia University St. Kliment Ohridski, Bulgaria

Anton Panchev, PhD

Sofia University St. Kliment Ohridski, Bulgaria

Altin Shegani, PhD

University of Tirana, Albania

Vehbi Hoti, PhD

University of Shkodra, Albania

Regjina Gokaj, PhD

University of Tirana, Albania

Ardian Muhaj

Institute of History, Academy of Albanian Studies, Albania

Ahmet Alibašić, PhD

University of Sarajevo, Bosnia and Herzegovina

Munir Drkić, PhD

University of Sarajevo, Bosnia and Herzegovina

Milazim Krasniqi, PhD

University of Prishtina, Kosovo

Hysen Matoshi, PhD

University of Prishtina, Kosovo

Edmond Beqiri, PhD

University Haxhi Zeka, Kosovo

Vllado Kambovski, PhD - *academician*

Academy of Sciences and Arts of the Republic of North Macedonia

Ferid Muhiq, PhD

St. Cyril and Methodius University of Skopje, North Macedonia

Nazmi Maliqi, PhD

American University of Europe-FON, North Macedonia

Lulzim Mehmedi, PhD

University of Tetova, North Macedonia

Fati Iseni, PhD

Mother Teresa University, North Macedonia

Mersim Maksuti, PhD

University of Tetova, North Macedonia

Naser Ramadani, PhD

Faculty of Islamic Sciences, North Macedonia

Bashkim Aliji, PhD

American University of Europe-FON, North Macedonia

Teuta Qerimi-Sadiku, PhD

University of Tetova, North Macedonia

Gzim Xhambazi, PhD

University of Tetova, North Macedonia

Këshilli Organizativ/ Организациски Одбор/ Organizational Board/

Muhamed Murtezi, MA
Milazim Mustafa, MA
Muhamed Jashari, MA
Burhanedin Nuhiju, MA
Xhabir Emini, MA
Herolind Limani, MA
Fatjon Kadillari, MA

Botues / Издавач / Publisher /

Qendra për Mirëkuptim dhe Bashkëpunim Institucional
Центар за Разбирање и Институционална Соработка
Center for Understanding and Institutional Cooperation

Redaktura gjuhësore/Linguistic editing:

Agim Abazi

Përgatitja kompjuterike/Computer arrangement:

Jusuf Saliu

Shtypi/Print:

Furkan Print - Shkup

Adresa/Address:

Bul. Krste Misirkov 1-1/46 Mezanin
1000 Shkup

Kontakt/Contact:

Tel: + 389 2 3232 186
e-mail: infoqmbi@gmail.com
centrum.qmbi@gmail.com
web: www.qmbi.org.mk
<http://centrum.mk/>

CENTRUM

17 / 2022

●

Abstracting & Indexing

- 1. National and University Library "St. Clement of Ohrid" - Skopje**
ISSN: 1857-8640 (printed version)
ISSN: 1857-9396 (online version)
UDC: 3 (497.7:4-672EU)
- 2. Google Scholar**
- 3. Scope Database**
- 4. Academic Resource Index**
- 5. GLOBAL IMPACT FACTOR: 0.398**
- 6. University Journals**
- 7. INDEX COPERNICUS**
- 8. EuroPub**

Përmbajtja/Содержина/Content

Afet Mamuti, PhD

**PERSPEKTIVAT LIGJORE NDËRKOMBËTARE DHE KOMBËTARE PËR DHUNËN
NË FAMILJE
МЕЃУНАРОДНИ И НАЦИОНАЛНИ ПРАВНИ ПЕРСПЕКТИВИ ЗА СЕМЕЈНО
НАСИЛСТВО
INTERNATIONAL AND NATIONAL LEGAL PERSPECTIVES ON DOMESTIC
VIOLENCE 13**

Afet Mamuti, PhD

**KONCEPTI JURIDIK PËR SHPËRBLIMIN E DËMIT JOMATERIAL
ПРАВЕН КОНЦЕПТ ЗА НАГРАДУВАЊЕ НА МАТЕРИЈАЛНА ШТЕТА
LEGAL CONCEPT FOR COMPENSATION OF NON-MATERIAL DAMAGE 29**

Ali Musliu, PhD

**E DREJTA E JETËS DHE INTEGRITETIT FIZIK
ПРАВО НА ЖИВОТ И ЛИЧЕН ИНТЕГРИТЕТ
RIGHT TO LIFE AND PHYSICAL INTEGRITY 49**

Ali Musliu, PhD

**E DREJTA NË PROCES TË DREJTË GJYQËSOR
ПРАВО НА ПРАВИЧНО СУДЕЊЕ
THE RIGHT TO A FAIR TRIAL..... 65**

Ardiana Qamili, MA

Nazmije Shaqiri MA

**KONFLIKTET NDËRKOMBËTARE / LUFTA
МЕЃУНАРОДНИ КОНФЛИКТИ / ВОЈНА
INTERNATIONAL CONFLICTS / WAR..... 79**

Bashkim Aljiji, PhD

**KONCEPTI I PAQES NË ISLAM
КОНЦЕПТОТ НА МИРОТ ВО ИСЛАМОТ
THE CONCEPT OF PEACE IN ISLAM 90**

Biljana Karovska Andonovska, PhD

**МВИКËQYRJA PARLAMENTARE E PËRGJIMIT TË KOMUNIKIMEVE NË
REPUBLIKËN E MAQEDONISË SË VERIUT - SFIDAT JURIDIKE DHE PRAKTIKE**

ПАРЛАМЕНТАРНИОТ НАДЗОР НА ПРИСЛУШУВАЊЕТО НА КОМУНИКАЦИИТЕ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА – ПРАВНИ И ПРАКТИЧНИ ПРЕДИЗВИЦИ
PARLIAMENTARY OVERSIGHT OF THE INTERCEPTION OF COMMUNICATIONS IN THE R.N. MACEDONIA - LEGAL AND PRACTICAL CHALLENGES 104

Bujar Ahmedi, PhD

Arbër Ademi, PhD

ПЁРГЈЕГЈЁСИА НДЁРКОМБЁТАРЕ Е СHTETEVE
МЕЃУНАРОДНА ОДГОВОРНОСТ НА ДРЖАВИТЕ
INTERNATIONAL RESPONSIBILITY OF STATES 120

Drita M. Fazlia, PhD

Fisnike Bekteshi Shaqiri, PhD

VEPRIMI I RMV-SЁ NЁ PЁRPUHJE ME REZOLUTЁN E OKB-SЁ PЁR TRANSFORMIMIN E BOTЁS SONЁ: AGJENDA PЁR ZHVILLIM TЁ QЁNDRUESHЁM DERI NЁ VITIN 2030
ПОСТАПУВАЊЕТО НА РСМ СОГЛАСНО РЕЗОЛУЦИЈА НА ОН ЗА ТРАНСФОРМИРАЊЕ НА НАШИОТ СВЕТ: АГЕНДАТА ЗА ОДРЖЛИВ РАЗВОЈ ДО 2030 ГОДИНА
THE ACTION OF RNM IN ACCORDANCE WITH THE UN RESOLUTION FOR THE TRANSFORMATION OF OUR WORLD: THE AGENDA FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT UNTIL 2030..... 136

Drita M. Fazlia, PhD

ПЁРМВАЈТЈА Е МАРРЕВЁSHJES PЁR ARBITRAZHIN
СОДРЖИНА НА АРБИТРАЖНИОТ ДОГОВОР
CONTENTS OF THE ARBITRATION AGREEMENT 147

Filip Jovcheski, MA

SHQYRTIMI HISTORIK I DISPOZITAVE NDЁSHKUESE-PENALE PЁR DELIKUENCЁN E TЁ MITURVE NЁ REPUBLIKЁN E MAQEDONISЁ SЁ VERIUT
ИСТОРИСКИ ОСВРТ НА КАЗНЕНО-ПРАВНИТЕ ОДРЕДБИ ЗА МАЛОЛЕТНИЧКАТА ДЕЛИКВЕНЦИЈА ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
HISTORICAL REVIEW OF THE CRIMINAL AND LEGAL PROVISIONS FOR THE JUVENILE CRIME IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA 158

Fjolla Kaprolli Ismaili PhD

PROCEDURA E MEDIACIONIT NË SHBA ПОСТАПКА НА МЕДИЈАЦИЈА ВО САД MEDIATION PROCEDURE IN USA	173
---	------------

Gzim RUSHITI, MA

GJEOPOLITIKA DHE GJEOPOLITIKA E EVROPËS JUGLINDORE (GADISHULLI BALLKANIK) ГЕОПОЛИТИКА И ГЕОПОЛИТИКА НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА (БАЛКАНСКИ ПОЛУОСТОВ) GEOPOLITICS AND GEOPOLITICS OF SOUTHEAST EUROPE (BALKAN PENINSULA)	186
---	------------

Hasan Kaleshi, PhD

KUSH ËSHTË NDËRTUESI DHE KUR U NDËRTUA KURSHUMLI HANI NË SHKUP? КОЈ Е ГРАДИТЕЛ И КОГА Е ИЗГРАДЕН КУРШУМЛИ-АН ВО СКОПЈЕ? WHO BUILT AND WHEN WAS BUILT THE KURŠUMLI-AN IN SKOPJE?	200
--	------------

Herolind Limani, MA

STANDARDET NDËRKOMBËTARE PËR TË DREJTAT E NJERIUT NË PËRDORIMIN E GJUHËVE МЕЃУНАРОДНИ СТАНДАРДИ ЗА ЧОВЕКОВИ ПРАВА ВО УПОТРЕБАТА НА ЈАЗИЦИТЕ INTERNATIONAL STANDARDS INHUMAN RIGHTS IN THE USE OF LANGUAGES	216
---	------------

Irma Bajrami, PhD

ASPEKTE DOGMATIKE DHE JURIDIKE PËR NOTERINË ДОГМАТСКИ И ПРАВНИ АСПЕКТИ НА НОТАРСТВО DOGMATIC AND LEGAL SPECIES FOR NOTARY	249
--	------------

Mario Pesce

HISTORI (E SHKURTËR) E MJEKËSISË NË SHTETET E BASHKUARA (КРАТКА) ИСТОРИЈА НА МЕДИЦИНАТА ВО СОЕДИНЕТИТЕ ДРЖАВИ A (BRIEF) HISTORY OF MEDICINE IN THE UNITED STATES.....	268
--	------------

Melos Kolshi, MA

E DREJTA KUSHTETUESE E PRESIDENTIT PËR FALJE - RASTI I KOSOVËS УСТАВНО ПРАВО НА ПРЕТСЕДАТЕЛОТ ДА ПОМИЛУВА - СЛУЧАЈ КОСОВО THE PRESIDENT'S CONSTITUTIONAL RIGHT TO GRANT PARDONS - CASE OF KOSOVO	278
---	------------

Mevledin MUSTAFI, PhD

FAKTORËT, MOTIVET, SHKAQET E VEPRAVE TË KRIMINALITETIT DOGANOR DHE NDËRLIDHSHMËRIA E TYRE NË KONTRABANDIMET DOGANORE NË REPUBLIKËN E MAQEDONISË SË VERIUT ФАКТОРИТЕ, МОТИВИТЕ, ПРИЧИНИ НА ЦАРИНСКИТЕ КАЗНИВИ ДЕЛА И НИВНАТА ПОВРЗАНОСТ ВО ЦАРИНСКОТО КРИУМЧАРЕЊЕ ВО РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА FACTORS, MOTIVES, CAUSES OF CUSTOMS CRIMINAL OFFENSES, AND ITS INTERCONNECTEDNES IN CUSTOMS SMUGGLING IN THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA.....	295
---	------------

Rijan Izairi, PhD

Rukije Ibraimi, PhD

SHTETI (THEMELIMI, KUFIJTË, SOVRANITETI) ДРЖАВА (ОСНИВАЊЕ, ГРАНИЦИ, СУВЕРЕНИТЕТ) STATE (ESTABLISHMENT, BORDERS, SOVEREIGNTY)	310
---	------------

Robert Dauti, PhD

RËNDËSIA E KOMUNIKIMIT NË SHOQËRINË BASHKËKOHORE ВАЖНОСТА НА КОМУНИКАЦИЈАТА ВО СОВРЕМЕНОТО ОПШТЕСТВО IMPORTANCE OF COMMUNICATION IN THE CONTEMPORARY SOCIETY .	326
---	------------

Safet Emruli, PhD

SHQYRTIME TEORIKE MBI KUPTIMIN E KUSHTETUTSHMËRISË DHE LIGJSHMËRISË NË PËRGJITHËSI ТЕОРЕТСКИ ОСВРТИ ЗА РАЗБИРАЊЕТО НА УСТАВНОСТА И ЗАКОНИТОСТА ВООПШТО THEORETICAL REVIEWS FOR THE UNDERSTANDING OF CONSTITUTIONALITY AND LEGALITY IN GENERAL.....	333
---	------------

Shpendim Maksuti, PhD

SHTETET E BASHKUARA TË AMERIKËS DHE MBROJTJA E LIRIVE DHE TË DREJTAVE TË NJERIUT
СОЕДИНЕТИТЕ АМЕРИКАНСКИ ДРЖАВИ И ЗАШТИТА НА ЧОВЕКОВИТЕ ПРАВА
THE UNITED STATES OF AMERICA AND THE PROTECTION OF HUMAN FREEDOMS AND RIGHTS 352

Shpresa Alimi-Memedi PhD

KUFIZIMI I LIRISË SË ZGJEDHJES SË PALËS KONTRAKTUESE NË TË DREJTËN KONTRAKTORE TË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË SË VERIUT
ОГРАНИЧУВАЊЕ НА СЛОБОДАТА НА ИЗБОР НА ДОГОВОРНАТА СТРАНА ВО ДОГОВОРНОТО ПРАВО НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
LIMITATION OF FREEDOM TO CHOOSE THE CONTRACTING PARTY IN THE CONTRACT LAW OF THE REPUBLIC OF NORTH MACEDONIA 359

Stefan Budjakoski, PhD

Natasha Todorovska, PhD

ANALIZA E MASAVE ALTERNATIVE NË LEGJISLACIONIN PENAL MAQEDONAS DHE PROCEDURA PËR SHQIPTIMIN E TYRE
АНАЛИЗА НА АЛТЕРНАТИВНИТЕ МЕРКИ ВО МАКЕДОНСКОТО КАЗНЕНО ЗАКОНОДАВСТВО И ПОСТАПКАТА ЗА НИВНО ИЗРЕКУВАЊЕ
ANALYSIS OF ALTERNATIVE MEASURES IN THE MACEDONIAN CRIMINAL LEGISLATION AND THE PROCEDURE FOR THEIR IMPRISONMENT..... 379

Xhabir Emini, MA

NDIKIMI I RRJETEVE SOCIALE NË DEMOKRATIZIMIN E SHOQËRISË
ВЛИЈАНИЕТО НА СОЦИЈАЛНИТЕ МРЕЖИ ВРЗ ДЕМОКРАТИЗАЦИЈАТА НА ОПШТЕСТВОТО
THE IMPACT OF SOCIAL NETWORKS ON SOCIETY DEMOCRATIZATION .. 395

Xhemile Saliu, PhD

PROBLEMET THEMELORE TË SISTEMIT GJYQËSOR CIVIL HOLANDEZ DHE PËRPRJEKJET PËR REFORMA
ОСНОВНИ ПРОБЛЕМИ НА ХОЛАНДСКИОТ ГРАЃАНСКИ СУДСКИ СИСТЕМ И НАПОРИ ЗА РЕФОРМИ
BASIC PROBLEMS OF THE CIVIL JUDICIAL SYSTEM OF NETHERLANDS AND REFORM PROCEDURES 408

Natasha Todorovska, PhD

DĚSHMITARI SI PROVĚ NĚ PROCEDURĚN PENALE

СВЕДОКОТ КАКО ДОКАЗНО СРЕДСТВО ВО КРИВИЧНА ПОСТАПКА

THE WITNESS AS A EVIDENCE IN CRIMINAL PROCEEDINGS..... 425